

॥ वेदमन्त्रमञ्जरि - २ ॥

.. Vedamantramanjari 2 ..

sanskritdocuments.org

April 10, 2015

Document Information

Text title : veda mantra manjari - 2
File name : vedamantramanjari2.itx
Category : sUkta
Location : doc_veda
Language : Sanskrit
Subject : philosophy/hinduism/religion
Transliterated by : Rekha Venkatesh
Proofread by : Rekha Venkatesh
Description-comments : Converted from BRH version
Latest update : December 29, 2014
Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com
Site access : <http://sanskritdocuments.org>

॥ वेदमन्त्रमञ्जरि - २ ॥

हरिः ॐ ॥ ॐ श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ॐ ॥

॥ मङ्गलाचरणम् ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥
अगजानन पद्मार्कं गजाननमहर्निशम् । अनेकदं तं भक्तानां एकदन्तमुपास्महे ॥ २ ॥
वागर्थाविव सम्पृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये । जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ ॥ ३ ॥
गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः । गुरुस्साक्षात् परब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ॥ ४ ॥
आङ्गिकं भुवनं यस्य वाचिकं सर्ववाङ्मयम् । आहार्यं चन्द्र तारादि तं नुमः सात्विकं शिवम् ॥ ५ ॥

सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके । शरण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोऽस्तुते ॥ ६ ॥

सरस्वति नमस्तुभ्यं वरदे कामरूपिणि । विद्यारम्भं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ॥ ७ ॥

त्वमेव माता च पिता त्वमेव त्वमेव बन्धुश्च सखा त्वमेव । त्वमेव विद्या द्रविणं त्वमेव त्वमेव सर्वं मम देव देव ॥ ८ ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुध्यात्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् । करोमि यद्यत्सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥ ९ ॥

ॐ असतो मा सद्गमय । तमसो मा ज्योतिर्गमय । मृत्योर्मा अमृतं गमय ॥ १० ॥

ॐ भूः ॐ भुवः ॐ सुवः ॐ महः ॐ जनः ॐ तपः ॐ सत्यम् । ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गोदेवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ११ ॥

ॐ गुणानां त्वा गुणपतिं हवामहे क्विं कवीनामुपमश्रवस्तमम् । ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नृतिभिस्सीद सादनम् ॥ महागणपतये नमः ॥

ॐ प्रणो देवि सरस्वती वाजंभिर्वाजिनीवती । धीनामवित्स्रयवतु ॥

वाग्देव्यै नमः ॥

ॐ नमो ब्रह्मणे धारणं मे अस्त्वनिराकरणं धारयिता भूयासं कर्णयोश्श्रुतं मा च्योद्वं ममामुष्य ओम् ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

॥ पुरुषसूक्तम् ॥

ॐ तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञपतये । दैवीः स्वस्तिरस्तु नः । स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् । शत्रो अस्तु द्विपदै । शं चतुष्पदे ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ सहस्रं शीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् । स भूमिं विश्वतो वृत्वा । अत्यन्तिष्ठद्दशाङ्गुलम् । पुरुष एवेदग् सर्वम् । यद्धृतं यच्च भव्यम् । उतामृतत्वस्येशानः । यदत्रैनातिरोहति । एतावानस्य महिमा । अतो ज्यायागश्च पूरुषः ॥ १ ॥

पादोऽस्य विश्वा भूतानि । त्रिपादस्यामृतं दिवि । त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः । पादोऽस्येहाऽऽर्भात्पुनः । ततो विष्वाङ्माक्रामत् । साशनानशने अभि । तस्माद्विराडजायत । विराजो अधि पूरुषः । स जातो अत्यरिच्यत । पश्चाद्भूमिमतो पुरः ॥ २ ॥

यत्पुरुषेण हविषा । देवा यज्ञमतन्वत । वसन्तो अस्यासीदाज्यम् । ग्रीष्म इध्मश्शरद्धविः । सप्तास्यासन्परिधयः । त्रिः सप्त समिधः कृताः । देवा यद्यज्ञं तन्वानाः । अबध्नन्पुरुषं पशुम् । तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् । पुरुषं जातमग्रतः ॥ ३ ॥

तेन देवा अयजन्त । सध्या ऋषयश्च ये । तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । सम्भृतं पृषदाज्यम् । पशूग्स्ताग्श्चक्रे वायव्यान् । आरण्यान्ग्राम्याश्च ये । तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । ऋचः सामानि जज्ञिरे । छन्दागंसि जज्ञिरे तस्मात् । यजुस्तस्मादजायत ॥ ४ ॥

तस्मादश्वा अजायन्त । ये के चौभयादतः । गावो ह जज्ञिरे तस्मात् । तस्माज्जाता अजावर्यः । यत्पुरुषं व्यदधुः । कृतिधा व्यकल्पयन् । मुखं किमस्य कौ बाहू । कावूरू पादावुच्येते । ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बाहू राजन्यः कृतः ॥ ५ ॥

ऊरू तदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्याग् शूद्रो अजायत । चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत । मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्वायुरजायत । नाभ्या आसीदन्तरिक्षम् । शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत । पद्भ्या भूमिर्दिशः श्रोत्रात् । तथा लोकाग् अकल्पयन् ॥ ६ ॥

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे । सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः । नामानि कृत्वाऽभिवदन्, यदास्ते । धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार । शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः । तमेवं विद्वानमृतं इह भवति । नान्यः पन्था अयनाय विद्यते । यज्ञेन

यज्ञमयजन्त देवाः । तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् । ते ह नार्कं महिमानः सचन्ते । यत्र पूर्वं साध्याः सन्ति देवाः ॥ ७ ॥

अद्भ्यः सम्भूतः पृथिव्यै रसाच्च । विश्वकर्मणः समवर्तताधि । तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति । तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे । वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्यवर्णं तमसः परस्तात् । तमेवं विद्वानमृतं इह भवति । नान्यः पन्था विद्यतेयऽनाय । प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः । अजायमानो बहुधा विजायते ॥ ८ ॥

तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम् । मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः । यो देवेभ्य आतपति । यो देवानां पुरोहितः । पूर्वो यो देवेभ्यो जातः । नमो रुचाय ब्राह्मणे । रुचं ब्राह्मं जनयन्तः । देवा अग्रे तदब्रुवन् । यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात् । तस्य देवा असन् वशे ॥ ९ ॥

हीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ । अहोरात्रे पार्श्वे । नक्षत्राणि रूपम् । अश्विनौ व्यात्तम् । इष्टं मनिषाण । अमुं मनिषाण । सर्वं मनिषाण ॥ १० ॥

॥ नारायण सूक्तम् ॥

ॐ सह नाववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहे । तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहे ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ ॥ सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्वशम्भुवम् । विश्वं नारायणं देवमक्षरं परमं पदम् । विश्वतः परमात्रित्यं विश्वं नारायणं हरिम् । विश्वमेवेदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजीवति । पतिं विश्वस्यात्मे श्वरं शाश्वतं शिवमच्युतम् । नारायणं महाज्ञेयं विश्वात्मानं परायणम् । नारायणपरो ज्योतिरात्मा नारायणः परः । नारायणपरं ब्रह्म तत्त्वं नारायणः परः । नारायणपरो ध्याता ध्यानं नारायणः परः । यच्च किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयतेऽपि वा ॥

अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः । अनन्तमव्ययं कविं समुद्रेऽन्तं विश्वशम्भुवम् । पद्मकोश प्रतीकाशं हृदयं चाप्यधोमुखम् । अधो निष्ठा वितस्त्यान्ते नाभ्यामुपरि तिष्ठति । ज्वालमालाकुलं भाती विश्वस्यायतनं महत् । सन्ततं शिलाभिस्तु लम्बत्याकोशसन्निभम् । तस्यान्ते सुषिरं सूक्ष्मं तस्मिन् सर्वं प्रतिष्ठितम् । तस्य मध्ये महानग्निर्विश्वार्चिर्विश्वतोमुखः । सोऽग्रभुग्विभजन्तिष्ठन्नाहारमजरः कविः । तिर्यगूर्ध्वमधश्चायी रश्मयस्तस्य सन्तता । सन्तापयति स्वं देहमापादतलमस्तकः

। तस्य मध्ये वह्निशिखा अणीयोर्ध्वा व्यवस्थितः । नीलतो-यदमध्यस्था-द्विद्युल्लेखेव भास्वरा । नीवारशूकवत्तन्वी पीता भास्वत्यणूपमा । तस्याः शिखाया मध्ये परमात्मा व्यवस्थितः । स ब्रह्म स शिवः स हरिः सेन्द्रः सोऽक्षरः परमः स्वराट् ॥

ऋतगं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम् । ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः । ॐ नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि । तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ विष्णुसूक्तम् ॥

ॐ विष्णोर्नुकं वीर्याणि प्रवोचं यः पार्थिवानि विममे रजागंसि यो अस्कंभायदुत्तरगं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुंगायो विष्णोरराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः श्रष्ट्रस्थो विष्णोस्स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा ॥

तदस्य प्रियमभिपार्थो अश्याम् । नरो यत्र देवयवो मदन्ति । उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्वा । विष्णोः पदे परमे मध्व उथ्सः । प्रतद्विष्णुस्तवते वीर्याय । मृगो न भीमः कुंचरो गिरिष्ठाः । यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु । अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा । परो मात्रया तनुवां वृधान । न ते महित्वमन्वश्रुवन्ति ॥

उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देवत्वम् । परमस्य विथ्से । विचक्रमे पृथिवीमेष एताम् । क्षेत्राय विष्णुर्मनुषे दशस्यन् । ध्रुवासौ अस्य कीरयो जनांसः । ऊरुक्षितिगं सुजनिमाचकार । त्रिदेवः पृथिवीमेष एताम् । विचक्रमे शतर्चसं महित्वा । प्रविष्णुरस्तु तवसस्तवीयान् । त्वेषगृह्यस्य स्थविरस्य नाम ॥

अतो देवा अन्तुनो यतो विष्णुर्विचक्रमे । पृथिव्यास्सप्त धामभिः । इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्य पागंसुरे । त्रीणि पदा विचक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः । ततो धर्माणि धारयन् । विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो ब्रतानि पस्पशे । इन्द्रस्य युज्यस्सखा ॥

तद्विष्णोः परमं पदगं सदा पश्यन्ति सूरयः । दिवीव चक्षुराततम् । तद्विप्रांसो विपन्यवो जागृवागं सस्समिन्धते । विष्णो-र्यत्परमं पदम् । पर्याप्त्या अनन्तरायाय सर्वस्तोमोऽति रात्र उतम महर्भवति सर्वस्यास्यै सर्वस्य जित्यै सर्वमेव तेनाप्रोति सर्वं जयति ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ श्रीसूक्तम् ॥

ॐ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् । चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म
आवह ॥ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् । यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं
पुरुषानुहम् ॥ अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् । श्रियं देवीमुपह्वये श्रीमां
देवीर्जुषताम् ॥

कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामाद्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम् । पद्मे स्थितां पद्मवर्णां
तामिहोपह्वये श्रियम् ॥ चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदाराम् ।
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीमे नश्यतां त्वां वृणे ॥ आदित्यवर्णे तपसोऽधि-
जातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः । तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मायान्तरायाश्च
बाह्या अलक्ष्मीः ॥ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह । प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेऽस्मिन्
कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥

क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् । अभूतिमसंमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे
गृहात् ॥ गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् । ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये
श्रियम् ॥ मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि । पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः
श्रयतां यशः ॥ कर्दमेन प्रजाभूता मयि सम्भव कर्दम । श्रियं वासयं मे कुले मातरं
पद्ममालिनीम् ॥ आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वसं मे गृहे । नि च देवीं मातरं श्रियं
वासयं मे कुले ॥

आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम् । चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म
आवह ॥ आर्द्रां यः करिणीं युष्टिं सुवर्णां हैममालिनीम् । सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं
जातवेदो म आवह ॥ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् । यस्यां हिरण्यं
प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान्, विन्देयं पुरुषानुहम् ॥

ॐ महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्न्यै च धीमहि । तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ॥ ॐ शान्तिः
शान्तिः शान्तिः ॥

॥ भूसूक्तम् ॥

ॐ भूमिर्भूमा द्यौर्वरिणाऽन्तरिक्षं महित्वा । उपस्थं ते देव्यदितेऽग्निमन्नाद-मन्नाद्यायादधे
॥ आऽयङ्गौः पृश्निरक्रमी दसनन्मातरं पुनः । पितरं च प्रयन्तसुवः ॥ त्रिगुंशद्धाम
विराजति वाक्पतङ्गायं शिश्रिये । प्रत्यस्य वह द्युभिः ॥ अस्य प्राणादपानत्यन्तश्चरति
रोचना । व्यख्यन् महिषः सुवः ॥

यत्त्वा कृद्धः परोवपमन्युना यदवर्त्या । सुकल्पमग्ने तत्तव पुनस्त्वोद्दीपयामसि ॥ यत्ते
मन्युपरोतस्य पृथिवीमनुदध्वसे । आदित्या विश्वे तद्देवा वसवश्च समाभरन् ॥

मेदिनी देवी वसुन्धरा स्याद्वसुधा देवी वासवी । ब्रह्मवर्चसः पितृणां श्रोत्रं चक्षुर्मनः
॥ देवी हिरण्यगर्भिणी देवी प्रसूवरी । सदर्ने सत्यायने सीद । समुद्रवती सावित्रीह नो
देवी मह्यङ्गी । महीधरणी महोव्यथिष्ठा-श्शृङ्गे शृङ्गे यज्ञे यज्ञे विभीषिणी ॥

इन्द्रपत्नी व्यापिनी सुरसरिदिह । वायुमती जलशयनी श्रियन्धाराजा सत्यन्धोपरि-
मेदिनी । श्वोपरिधत्तं परिगाय । विष्णुपत्नीं महीं देवीं माधवीं माधवप्रियाम् । लक्ष्मीं
प्रियसंखीं देवीं नमाम्यच्युतवल्लभाम् ॥

ॐ धनुर्धरायै विद्महे सर्वसिद्धे चं धीमहि । तन्नो धरा प्रचोदयात् । महीं देवीं विष्णुपत्नी-
मजूर्याम् । प्रतीचीं मेनाग्ं हविषा यजामः । त्रेधा विष्णुरुगयो विचक्रमे । महीं दिवं
पृथिवीमन्तरिक्षम् । तच्छ्रोणैतिश्रवं-इच्छमाना । पुण्यग्ं श्लोकं यजमानाय कृण्वती ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ नीळासूक्तम् ॥

ॐ गृणाहि । घृतवती सवितराधिपत्यैः पयस्वतीरन्तिराशानो अस्तु । ध्रुवा दिशां वि-
ष्णुपत्यधोराऽस्येशानासहसोया मनोता । बृहस्पतिर्-मातरिश्वोत वायुस्सन्धुवानावाता
अभि नो गृणन्तु । विष्टम्भो दिवोधरुणः पृथिव्या अस्येशाना जगतो विष्णुपत्नी ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ देवीसूक्तम् ॥

ॐ अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यहमादित्यैरुत विश्वदैवैः । अहं मित्रावरुणोभा बिभर्म्यह-
मिन्द्राग्नी अहमश्विनोभा ॥ १ ॥

अ॒हं सोम॑मा॒ह॒नसं॑ वि॒भर्म्य॑हं त्वष्टा॑रमु॒त पू॒षणं॑ भ॒गम् । अ॒हं द॑धामि॒ द्रवि॑णं ह॒विष्म॑ते
सु॒प्रा॒व्ये ए॒ ३॒ यज॑मानाय सु॒न्वते ॥ २ ॥

अ॒हं रा॒ष्ट्रीं स॑ग॒मनी॑ वसू॒नां चि॒क्रि॒तुषीं॑ प्रथ॒मा य॒ज्ञिया॑नाम् । तां मां दे॒वा व्य॑दधुः पु॒रुत्रा॑
भूरि॑स्थात्रां भूर्या॑ वे॒शय॑न्तीम् ॥ ३ ॥

मया॑ सोऽ॒न्नम॑त्ति॒ यो वि॒पश्य॑ति॒ यः प्रा॑णि॒ति यईं॑ श्रु॒णोत्यु॑क्तम् । अ॒म॒न्तवो॑मान्त
उप॑क्षि॒यन्ति॑ श्रु॒धि॒श्रु॒त श्रद्धि॑वं ते॒ वदामि॑ ॥ ४ ॥

अ॒हमे॒व स्व॒यमि॑दं व॒दामि॑ जुष्टं॑ दे॒वेभि॑रु॒त मा॒नु॒षेभिः॑ । यं का॒मये॑ तं तंमु॒ग्रं कृ॑णोमि॒ तं
ब्र॒ह्माणं॑ तमृ॒षिं तं सु॑मे॒धाम् ॥

५ ॥

अ॒हं रु॒द्राय॑ ध॒नुरा॑त॒नोमि॑ ब्रह्म॒द्विषे॑ शरं॒वेह॑न्त॒ वा उ॑ । अ॒हं जना॑य स॒मदं॑ कृ॒णोम्य॑हं
द्यावा॑पृथि॒वी आ॒वि॒वेश ॥ ६ ॥

अ॒हं सु॒वे पि॒तर॑म॒स्य मूर्ध॑न् मम॒ योनि॑र॒प्स्व (अ) १॒न्तः सं॑मु॒द्रे । ततो॑ वि॒तिष्ठे॑ भुव॒नानु॑
वि॒श्वो ता॒मू द्यां॑ व॒र्ष्म॒णोप॑स्पृशामि ॥ ७ ॥

अ॒हमे॒व वा॒तऽड॒व प्र॒वा॒म्या॒रभ॑माणा॒ भुव॑नानि॒ विश्वा॑ । प॒रो दि॒वा प॒र॒ए॒ना पृ॑थि॒व्यै ता॒वती॑
महि॑ना स॒म्ब॒भूव ॥ ८ ॥

ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

॥ मेधासूक्तम् ॥

ॐ यश्छ॒न्द॑सामृष॒भो वि॒श्वरूपः॑ । छ॒न्दो॒भ्योऽध्य॑मृता॒त्सम्ब॑भूव । स मेन्द्रो॑ मे॒धया॑
स्पृ॒णोतु॑ । अ॒मृत॑स्य दे॒वधा॑र॒णो भू॒यास॑म् । शरी॑रं मे॒ विच॑र्षणम् । जि॒ह्वा मे॒ मधु॑मत्त॒मा
। कर्णा॑भ्यां भूरि॒विश्रु॑वम् । ब्रह्म॑णः को॒शोऽसि॑ मे॒धया॑ पि॒हितः॑ । श्रु॒तं मे॒ गोपा॑य । ॐ
शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

ॐ मे॒धादे॒वी जु॒षमा॑णा न॒ आगा॑द्वि॒श्वार्ची॑ भ॒द्रा सु॑म॒नस्य॑मा॒ना । त्वया॑ जुष्टा॑ नुद॒मा॒ना दु॒-
रुक्ता॑न् बृ॒हद्व॑दे॒म वि॑दथे॒ सुवी॑राः । त्वया॑ जुष्टं॑ ऋषि॒र्भव॑ति दे॒वि त्वया॑ ब्रह्मा॑ऽऽग॒तश्री॑रु॒त
त्वया॑ । त्वया॑ जुष्टं॑श्चि॒त्रं वि॑न्दते वसु॒सानो॑ जुषस्व॒ द्रवि॑णो न मे॒धे ॥

मे॒धां म॒ इन्द्रो॑ ददातु मे॒धां दे॒वी सर॑स्वती । मे॒धां मे॒ अ॒श्विना॑वु॒भावा॑र्धत्तां पुष्कर॑स्रजा
। अ॒प्स॒रासु॑ च॒ या मे॒धा ग॑न्ध॒र्वेषु॑ च॒ यन्म॑नः । दे॒वी मे॒धा सर॑स्वती॒ सा मां मे॒धा

सुरभिर्जुषताग् स्वाहा । आमां मेधा सुरभिर्विश्वरूपा हिरण्यवर्णा जगती जगम्या । ऊर्जस्वती पर्यसा पिन्वमाना सा मां मेधा सुप्रतीका जुषन्ताम् ॥
 मयि मेधां मयि प्रजां मय्यग्निस्तेजो दधातु मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु
 मयि मेधां मयि प्रजां मयि सूर्यो भ्राजो दधातु ॥
 ॐ हंस हंसाय विद्महे परमहंसाय धीमहि । तन्नो हंसः प्रचोदयात् ॥
 ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ नवग्रहसूक्तम् ॥

ॐ शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनम् ध्यायेत्सर्व विघ्नोपशान्तये ॥
 ॐ भूः ॐ भुवः ॐ ओगं सुवः ॐ महः ॐ जनः ॐ तपः ॐ ओगं सत्यम् ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं
 भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ॐ आपो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म
 भूर्भुवस्सुवरोम् ॥
 ममोपात्त-समस्त-दुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वर प्रीत्यर्थं आदित्यादि नवग्रह देवता प्रसाद
 सिध्यन्ति आदित्यादि नवग्रह नमस्कारान् करिष्ये ॥
 ॐ आसत्येन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यं च । हिरण्ययेन सविता रथे-
 नाऽऽदेवो यातिभुवना विपश्यन् ॥ अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्ववेदसम् । अस्य
 यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥ येषामीशे पशुपतिः पशूनां चतुष्पदामुत च द्विपदाम् । निष्क्रीतोऽयं
 यज्ञियं भागमेतु रायस्पोषा यजमानस्य सन्तु ॥ ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय
 आदित्याय नमः ॥ १ ॥
 ॐ आप्यायस्व समेतु ते विश्वतस्सोमं वृष्णिंयम् । भवा वाजस्य सङ्गथे ॥ अप्सुमे
 सोमो अब्रवीदन्तर्विश्वानि भेषजा । अग्निश्च विश्वशम्भुवमापश्च विश्वभेषजीः ॥ गौरी
 मिमाय सलिलानि तक्षत्येकपदी द्विपदी सा चतुष्पदी । अष्टापदी नवपदी बभूवुषी
 सहस्राक्षरा परमे व्योमन् ॥ ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय सोमाय नमः ॥ २ ॥
 ॐ अग्निर्मूर्द्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम् । अपागरेतागंसि जिन्वति ॥
 स्योना पृथिवि भवाऽनृक्षरा निवेशनी । यच्छानश्शर्म सप्रथाः ॥ क्षेत्रस्य पतिना
 वयंगृहिते नैव जयामसि । गामश्च पोषयित्वा स नो मृडातीदृशे ॥ ॐ अधिदेवता
 प्रत्यधिदेवता सहिताय अङ्गारकाय नमः ॥ ३ ॥

ॐ उद्धृध्यस्वाग्ने प्रतिजागृह्णेनमिष्टापूर्ते सगंसृजेथामयश्च । पुनः कृण्वग्गस्त्वा पितरं
युवानमन्वातागंसीत्त्वयि तन्तुमेतम् ॥ इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढ-
मस्यपागं सुरे ॥ विष्णो रराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोश्शत्रेस्थो विष्णोस्स्यूरसि
विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णावे त्वा ॥ ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय बुधाय
नमः ॥ ४ ॥

ॐ बृहस्पते अतिउदर्यो अहोद्युमद्विभाति क्रतुमञ्जनेषु । यद्दीदयच्चवसर्तप्रजात् तद-
स्मासु द्रविणन्धेहि चित्रम् ॥ इन्द्रमरुत्व इह पाहि सोमं यथा शार्याते अपिबस्सुतस्य ।
तव प्रणीती तव शूरशर्मन्नाविवासन्ति कवयस्सुयज्ञाः ॥ ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्वि-
सीमत्स्सुरुचौ वेन आवः । सबुध्रियां उपमा अस्य विष्ठास्सुतश्च योनिमसंतश्च विवः ॥
ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय बृहस्पतये नमः ॥ ५ ॥

ॐ प्रवंशशुक्राय भानवे भरध्वम् । हव्यं मतिं चाग्नये सुपूतम् । यो दैव्यानि मानुषा
जनूगंषि अन्तर्विश्वाणि विद्म ना जिगाति ॥ इन्द्राणीमासु नारिषु सुपत्नीमहमंश्रवम्
। न ह्यस्या अपरश्चन जरसा मरते पतिः ॥ इन्द्रो वो विश्वतस्परि हवामहे जनैभ्यः ।
अस्माकमस्तु केवलः ॥ ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय शुक्राय नमः ॥ ६ ॥
ॐ शत्रो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये । शंयोरभिस्रवन्तु नः ॥ प्रजापते न त्वदे-
तान्यन्यो विश्वा जातानि परिता बभूव । यत्कामास्ते जुहुमस्तत्रो अस्तु वयग्गस्याम्
पतयो रयीणाम् ॥ इमं यमप्रस्तरमाहि सीदाऽङ्गिरोभिः पितृभिस्संविदानः । आत्वा
मन्त्राः कविशस्ता वहन्त्वेना राजन्, हविषा मादयस्व ॥ ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता
सहिताय शनैश्चराय नमः ॥ ७ ॥

ॐ कया नश्चित्र आभुवदूती सदावृधस्सखा । कया शचिष्ठया वृता ॥ आऽयङ्गौः
पृश्निरक्रमीदसंनन्मातरं पुनः । पितरंश्च प्रयन्त्सुवः ॥ यत्तं देवी निर्ऋतिराबबन्ध दामं
ग्रीवास्वविचर्त्यम् । इदन्ते तद्विष्याम्यायुषो न मध्यादथाजीवः पितुर्मद्वि प्रमुक्तः ॥
ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय राहवे नमः ॥ ८ ॥

ॐ केतुङ्कुण्वन्नकेतवे पेशो मर्या अपेशसे । समुषद्विरजायथाः ॥ ब्रह्मा देवानां पदवीः
कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणांम् । श्येनोगृध्राणां गृध्रिर्धितिर्वनानां सोमः पवित्र-
मत्येति रेभन् ॥ सचित्रं चित्रं चितयन्तमस्मे चित्रक्षत्रं चित्रतमं वयोधाम् । चन्द्रं रयिं
पुरुवीरम् बृहन्तं चन्द्रचन्द्राभिर्गृणते युवस्व ॥

ॐ अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहितेभ्यः केतुभ्यो नमः ॥ ९ ॥

॥ ॐ आदित्यादि नवग्रह देवताभ्यो नमो नमः ॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ दशशान्तयः ॥

ॐ भ॒द्रं कर्णे॑भिः शृणु॒याम॑ दे॒वाः । भ॒द्रं प॑श्येमाक्षभि॒र्यज॑त्राः । स्थि॒रैरङ्गै॑स्तुष्टुवा॒ग्संस्तु॑-
नूभिः । व्य॒शेम॑ दे॒वहि॑तं यदायुः । स्व॒स्ति न॒ इन्द्रो॑ वृद्धश्र॒वाः । स्व॒स्ति नः॑ पू॒षा विश्व॑वे॒दाः ।
स्व॒स्ति न॒स्तार्क्ष्यो॑ अरि॒ष्टने॑मिः । स्व॒स्ति नो॒ बृह॑स्पति॒र्दधातु॑ ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः
शान्तिः ॥

ॐ नमो॑ ब्रह्म॑णे नमो॑ अस्त्व॒ग्नये॑ नमः पृथि॒व्यै नम॑ ओष॒धीभ्यः॑ । नमो॑ वा॒चे नमो॑
वा॒चस्प॑तये नमो॑ विष्ण॒वे बृह॑ते क॒रोमि ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ नमो॑ वा॒चे या चो॑दिता या चानु॑दिता तस्यै॑ वा॒चे नमो॑ नमो॑ वा॒चे नमो॑ वा॒चस्प॑तये नम॑
ऋषि॑भ्यो मन्त्र॑कृद्भ्यो मन्त्र॑पति॒भ्यो मामा॑मृष॒यो मन्त्र॑कृ॒तो मन्त्र॑प॒तयः॑ परा॑दुर्मा ऽहमृषी॑न्म-
न्त्र॑कृ॒तो मन्त्र॑पतीन्परा॑दां वैश्व॒देवीं वा॑चमु॒द्यास॑गं शि॒वाम॑द॒स्तां जुष्टा॑ दे॒वेभ्यः॑ शर्म॑ मे द्यौः
शर्म॑पृथि॒वी शर्म॑ विश्व॑मिदं जग॑त् । शर्म॑ च॒न्द्रश्च॑ सूर्यश्च॑ शर्म॑ ब्रह्म॑प्रजाप॒ती । भूतं॑ वदिष्ये
भुव॑नं वदिष्ये तेजो॑ वदिष्ये यशो॑ वदिष्ये तपो॑ वदिष्ये ब्रह्म॑ वदिष्ये सत्यं॑ वदिष्ये तस्मा॑
अ॒हमि॑दमु॒पस्तर॑णमु॒पस्तृ॑ण उप॒स्तर॑णं मे प्र॒जायै॑ पशूनां भूयादु॒पस्तर॑णम॒हं प्र॒जायै॑ प-
शूनां भूया॑सं प्राणा॑पानौ मृत्योर्मा॑पातं प्राण॑पानौ मा मां हा॒सिष्टं॑ मधु॑मनिष्ये मधु॑जनिष्ये
मधु॑ वक्ष्यामि मधु॑ वदिष्यामि मधु॑मतीं दे॒वेभ्यो॑ वाचमु॒द्यास॑गं शुश्रू॑षेण्यां मनु॒ष्येभ्य॑स्तं
मां दे॒वा अव॑न्तु शोभायै॑ पि॒तरो॑ऽनु॒मद॑न्तु ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ शं नो॑ वातः पवतां मात॒रिश्वा॑ शं न॒स्तप॑तु सूर्यः । अहा॑नि शं भ॒वन्तु॑ न॒शश॑गं रात्रिः
प्रति॑ धीयताम् । शमु॒षानो॑ व्यु॒च्छतु॑ शमा॑दित्य उदे॒तु नः॑ । शि॒वा न॒शश॑न्तमाभव सुमृ॒डीका॑
सर॑स्वति । माते॒ व्योम॑ स॒न्दृशि॑ । इडा॑यैवास्त्व॒सि वा॑स्तु म॒द्वस्तु॑मन्तो भूया॑स्म मा
वा॒स्तोऽशि॒ध्मस्य॑ ह्यवा॒स्तुस्स भूया॑द्योऽस्मान्देष्टि॒ यं च॑ व॒यं द्वि॒ष्मः । प्र॒तिष्ठा॑सिं प्र॒तिष्ठा-
वं॒तो भूया॑स्ममा प्र॒तिष्ठा॑याऽशि॒ध्मस्य॑ ह्यप्रतिष्ठ॒स्स भूया॑द्योऽस्मान्देष्टि॒ यं च॑ व॒यं द्वि॒ष्मः ।
आवा॑तवाहि भेष॒जं वि॒वात॑वाहि यद्र॒पः । त्वग्ं॑ हि वि॒श्वभे॑षजो दे॒वानां॑ दूत ई॒यसे॑ ।
द्वावि॑मौ वातो॑ वात॒ आसि॑न्धोरा॒पर॑रावतः ॥

दक्ष॑ मे अ॒न्य आ॒वातु॑ परा॒न्योवा॑तु यद्र॒पः । यद्दो॑वातते गृहै॑ऽमृत॒स्य नि॒धिर्हि॒तः । ततो॑
नो देहि जी॒वसे॑ ततो॑ नो धेहि भेष॒जम् । ततो॑ नो म॒ह आ॑वंह वात॒ आवा॑तु भेष॒जम् ।
श॒म्भूर्मयो॑भूर्नो हृदे॒प्रण॑ आयू॒र्गणि॑ तारिषत् । इन्द्र॑स्य गृहो॑ऽसि तं त्वा प्र॒पद्ये॑ सगु॒स्साश्वः॑

। सह यन्मे अस्ति तेन । भूः प्रपद्ये भुवः प्रपद्ये सुवः प्रपद्ये भूर्भुवस्सुवः प्रपद्ये वायुं प्रपद्ये नार्ता देवतां प्रपद्ये ऽश्मानमाखणं प्रपद्ये प्रजापतेर्ब्रह्मकोशं ब्रह्मप्रपद्य ॐ प्रपद्ये । अन्तरिक्षं म उर्वन्तरं बृहदग्नयः पर्वताश्च यया वातः स्वस्त्या स्वस्तिमान्तया स्वस्त्या स्वस्तिमानंसानि । प्राणापानौ मृत्योर्मापातं प्राणापानौ मा मा हासिष्टं मयि मेधां मयि प्रजां मय्यग्निस्तेजो दधातु मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु मयि मेधां मयि प्रजां मयि सूर्यो भ्राजो दधातु ॥

द्युभि-रक्तुभिः परिपातमस्मानरिष्टेभिरश्विना सौभगेभिः । तन्नो मित्रो वरुणो माम-हन्तामदितिः सिन्धुः पृथिवी उतद्यौः । कयानश्चित्र आभुवदूती सदावृधस्सखा । कयाशचिष्ठया वृता । कस्त्वा सत्यो मदानां मर्गहिष्ठो मथ्सदन्धसः । दृढा चिदारुजे वसु । अभीषुणस्सखीनामविता जरितृणाम् । शतं भवास्यूतिभिः । वयस्सुपर्णा उपसेदुरिन्द्रं प्रियमेधा ऋषयो नाधमानाः । अपध्वान्तमूर्णुहि पृथिचक्षुर्मुमुग्ध्यस्मन्निधयैव बद्धान् । शं नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतयै । शंयोरभिस्रवन्तु नः ॥

ईशानावार्याणां क्षयन्तीश्चर्षणीनाम् । अपो यांचामि भेषजम् । सुमित्रान् आप् ओषधयः सन्तु दुर्मित्रास्तस्मै भूयासुर्योऽस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मः । आपो हिष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन । महेरणां चक्षसे । यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयते ह नः । उशती-रिव मातरः । तस्मा अरङ्गमामवो यस्य क्षयां जिन्वथ । आपो जनयथा च नः । पृथिवी शान्ता साग्निना शान्ता सामे शान्ता शुचग्ं शमयतु । अन्तरिक्षग्ं शान्तं तद्वायुनां शान्तं तन्मे शान्तग्ं शुचग्ं शमयतु । द्यौश्शान्ता सादित्येन शान्ता सा मे शान्ता शुचग्ं शमयतु । पृथिवी शान्तिरन्तरिक्षग्ं शान्ति-द्यौ-श्शान्तिर्दिश-श्शान्ति-रवान्तरदिशा-श्शान्ति-रग्नि-श्शान्ति-र्वायु-श्शान्ति-रादित्य-श्शान्ति-श्चन्द्रमा-श्शान्ति-र्नक्षत्राणि-शान्ति-राप-श्शान्ति-रोषधय-श्शान्ति-र्वनस्पतय-श्शान्ति-र्गौ-श्शान्ति-रजा-शान्ति-रश्व-श्शान्तिः पुरुष-श्शान्ति-र्ब्रह्म-श्शान्ति-र्ब्राह्मण-श्शान्ति-श्शान्ति-रेव शान्ति-श्शान्ति-र्मे अस्तु शान्तिः । तयाहग्ं शान्त्या सर्वशान्त्या मह्यं द्विपदे चतुष्पदे च शान्तिं करोमि शान्तिर्मे अस्तु शान्तिः ॥

एह श्रीश्च ह्रीश्च धृतिश्च तपो मेधा प्रतिष्ठा श्रद्धा सत्यं धर्मश्चैतानि मोत्तिष्ठन्तु-मनूतिष्ठन्तु मा माग्ं श्रीश्च ह्रीश्च धृतिश्च तपो मेधा प्रतिष्ठा श्रद्धा सत्यं धर्मश्चैतानि मा मा हांसिषुः । उदार्युषा स्वायुषोदोषधीनाग्ं रसेनोत्पर्जन्यस्य शुष्मेणोदस्थाममृताग्ं अनु । तच्चक्षु-र्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत् । पश्येम शरदश्शतं जीवम शरदश्शतं नन्दां शरदश्शतं मोदाम शरदश्शतं भवाम शरदश्शतं शृण्वाम शरदश्शतं प्रब्रवाम शरदश्शतमजी-

तास्स्याम शरदंशतं ज्योक्त्वा सूर्यं दृशे । य उदंगान्महतोऽर्णवाँद्विभ्राजमानस्सरिरस्य
मध्यात्समा वृषभो लोहिताक्षस्सूर्यो विपश्चिन्मनसा पुनातु ॥
ब्रह्मणश्चोतन्त्यसे ब्रह्मण आणीस्थो ब्रह्मण आवर्पनमसि धारितेयं पृथिवी ब्रह्मणा मही
धारितमेनेन महदन्तरिक्षं दिवं दाधार पृथिवीं सदैवां यदहं वेद तदहं धारयाणि
मामद्वेदोऽधि विस्त्रंसत् । मेधामनीषे मार्विशतागं समीचीं भूतस्य भव्यस्यावरुध्यै
सर्वमायुरयाणि सर्वमायुरयाणि । आभिर्गीर्भिर्यदतोऽन ऊनमाप्यायय हरिवो वर्धमानः
। यदा स्तोतृभ्यो महि गोत्रा रुजासि भूयिष्ठभाजो अयं ते स्याम । ब्रह्म प्रावादिष्म तन्नो
मा हांसीत् ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ सं त्वां सिञ्चामि यजुषा प्रजामायुर्धनं च ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥
ॐ शं नो मित्रः शं वरुणः । शं नो भवत्वयमा । शं न इन्द्रो बृहस्पतिः । शं नो
विष्णुरुक्क्रमः । नमो ब्रह्मणे । नमस्ते वायो । त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि । त्वमेव प्रत्यक्षं
ब्रह्म वदिष्यामि । ऋतं वदिष्यामि । सत्यं वदिष्यामि । तन्मामवतु । तद्वक्तारमवतु ।
अवतु माम् । अवतु वक्तारम् ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥
ॐ तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञपतये । दैवीं स्वस्तिरस्तु नः ।
स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् । शं नो अस्तु द्विपदे । शं चतुष्पदे ॥ ॐ
शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ सह नाववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहे । तेजस्विनावधीतमस्तु मा
विद्विषावहे ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ सह नाववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहे । तेजस्विनावधीतमस्तु मा
विद्विषावहे ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ सह नाववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहे । तेजस्विनावधीतमस्तु मा
विद्विषावहे ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ नारायणोपनिषत् ॥

ॐ सह नाववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहे । तेजस्विनावधीतमस्तु मा
विद्विषावहे ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ अथ पुरुषो ह वै नारायणोऽकामयत प्रजाः सृजेयेति । नारायणात्प्राणो जायते ।
मनः सर्वेन्द्रियाणि च । खं वायुर्ज्योतिरापः पृथिवी विश्वस्य धारिणी । नारायणाद्ब्रह्मा

जायते । नारायणाद्-रुद्रो जायते । नारायणादिन्द्रो जायते । नारायणात्प्रजापतयः प्रजायन्ते । नारायणाद्वादशादित्या रुद्रा वसवस्सर्वाणि च छन्दागुंसि । नारायणादेव समुत्पद्यन्ते । नारायणे प्रवर्तन्ते । नारायणे प्रलीयन्ते ॥

ओम् । अथ नित्यो नारायणः । ब्रह्मा नारायणः । शिवश्च नारायणः । शक्रश्च नारायणः । द्यावापृथिव्यौ च नारायणः । कालश्च नारायणः । दिशश्च नारायणः । ऊर्ध्वश्च नारायणः । अधश्च नारायणः । अन्तर्बहिश्च नारायणः । नारायण एवेदं सर्वम् । यद्धृतं यच्च भव्यम् । निष्कलो निरञ्जनो निर्विकल्पो निराख्यातः शुद्धो देव एको नारायणः । न द्वितीयोऽस्ति कश्चित् । य एवं वेद । स विष्णुरेव भवति स विष्णुरेव भवति ॥

ओमित्यग्रे व्याहरेत् । नम इति पश्चात् । नारायणायेत्युपरिष्ठात् । ओमित्येकाक्षरम् । नम इति द्वे अक्षरे । नारायणायेति पञ्चाक्षराणि । एतद्वै नारायणस्याष्टाक्षरं पदम् । यो ह वै नारायणस्याष्टाक्षरं पदमध्वेति । अनपब्रवस्सर्वमायुरेति । विन्दते प्राजापत्यं रायस्पोषं गौपत्यम् । ततोऽमृतत्वमश्नुते ततोऽमृतत्वमश्नुत इति । य एवं वेद ॥

प्रत्यगानन्दं ब्रह्म पुरुषं प्रणवस्वरूपम् । अकार उकार मकार इति । तानेकधा समभरत्तदेतदोमिति । यमुक्त्वा मुच्यते योगी जन्मसंसारबन्धनात् । ॐ नमो नारायणायेति मन्त्रोपासकः । वैकुण्ठभुवनलोकं गमिष्यति । तदिदं परं पुण्डरीकं विज्ञानघनम् । तस्मात्तदिदावन्मात्रम् । ब्रह्मण्यो देवकीपुत्रो ब्रह्मण्यो मधुसूदनोम् । सर्वभूतस्थमेकं नारायणम् । कारणरूपमकार परब्रह्मोम् । एतदथर्व शिरोयोऽधीते प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति । सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति । माध्यन्दिनमादित्याभिमुखोऽधीयानः पञ्चपातकोपपातकात्प्रमुच्यते । सर्व वेद पारायण पुण्यं लभते । नारायणसायुज्यमवाप्नोति नारायण सायुज्यमवाप्नोति । य एवं वेद । इत्युपनिषत् ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ घोष शान्तिः ॥

ॐ मित्रोऽसि वरुणोऽसि । समहं विश्वेदेवैः । क्षत्रस्य नाभिरसि । क्षत्रस्य योनिरसि । स्योनामासीद । सुषदामासीद । मा त्वां हिंसीत् । मा मां हिंसीत् । निषसाद धृतव्रतो वरुणः । पस्त्यां स्वा । साम्राज्याय सुक्रतुः । देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् । अश्विनोर्भैषज्येन । तेजसे ब्रह्मवर्चसायाभिषिञ्चामि । देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् । सरस्वत्यै भैषज्येन । वीर्यायान्नाद्यायाभिषिञ्चामि ॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् । इन्द्रस्येन्द्रियेण । श्रियै यशसे बलायाभिषिञ्चामि ॥ अर्यमणं बृहस्पतिमिन्द्रं दानाय चोदय । वाचं विष्णुं सरस्वतीं सवितारं च वाजिनम् । सोमं राजानं वरुणमग्निमन्वारभामहे । अदित्यान् विष्णुं सूर्यं ब्रह्माणं च बृहस्पतिम् । देवस्य त्वा सवितुः प्रसवैऽश्विनोर्बाहुभ्याम् पूष्णो हस्ताभ्याम् सरस्वत्यै वाचोयन्तुर्यन्त्रेणाग्नेस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामीन्द्रस्यत्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि बृहस्पतैस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥

देवास्त्वेन्द्रज्येष्ठा वरुणराजानोऽधस्ताच्चो परिष्ठाच्चपान्तु न वा एतेन पूतो न मेध्यो न प्रोक्षितोयदेनमतः प्राचीनं प्रोक्षति यत्सञ्चितमाज्येन प्रोक्षति तेन पूतस्तेन मेध्यस्तेन प्रोक्षितः ॥

वसवस्त्वा पुरस्तादभिषिञ्चन्तु गायत्रेण छन्दसा । रुद्रास्त्वा दक्षिणतोऽभिषिञ्चन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसा । अदित्यास्त्वा पश्चादभिषिञ्चन्तु जागतेन छन्दसा । विश्वेत्वा देवा उत्तरतोऽभिषिञ्चन्त्वानुष्टुभेन छन्दसा । बृहस्पतिस्त्वोपरिष्ठादभिषिञ्चतु पाङ्केन छन्दसा ॥

इमां रुद्राय स्थिरधन्वने गिरः । क्षिप्रेष्वे देवाय स्वधाम्ने ॥ अषाढाय सहमानाय मीढुषे । तिग्मायुधाय भरताशृणोतन । त्वादत्तेभीरुद्र शन्तमेभिः । शतगं हि मां अशीय भेषजेभिः । व्यस्मद्वेषो वितरं व्यगंहः । व्यमीवाग्श्चातयस्वा विषूचीः ॥

अहन्विभिषि सायकानिधन्वं । अहन्निष्कं यजतं विश्वरूपम् । अहन्निदन्दयसे विश्वम्-
बुवम् । न वा ओजीयो रुद्र त्वदस्ति ॥

मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः । वीरान्मानो रुद्र भामितो वधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥

आ तै पितर्मरुतागं सुम्रमेतु । मा नस्सूर्यस्य सन्दृशो ययोथाः । अभि नो वीरो अर्वति क्षमेत । प्रजायेमहि रुद्र प्रजाभिः । एवा बभ्रो वृषभ चेकितान । यथा देव न हृणीषे न हगंसि । हवन्श्रूनीरुद्रेह बोधि । बृहद्वदेम विदथे सुवीराः ॥

परिणो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु परित्वेषस्य दुर्मति रंघायोः । अव स्थिरा मघवञ्चस्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय ॥

स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं मृगं न भीममुपहृलुमुग्रम् । मृडा जरित्रे रुद्र स्तवानो अन्यं तै अस्मन्निवपन्तु सेनाः ॥

मीढुष्टम् शिवतम शिवो नः सुमना भव । प्रमे वृक्ष आयुधन्निधाय कृत्तिं वसान् आचर पिनाकं बिभ्रदागंहि ॥

अहं॑न्विभ॑र्षि॒ साय॑कानि धन्वं । अहं॑न्निष्कं यज॑तं वि॒श्वरू॑पम् । अहं॑न्निदं द॑यसे वि॒श्वम॒-
भु॑वम् । न वा ओजी॑यो रु॒द्रत्व॑दस्ति ॥

त्वम॑ग्रे रु॒द्रो असु॑रो म॒हो दि॒वस्त्व॑ग्ं श॒र्धो मारु॑तं पृ॒क्ष ईशि॑षे । त्वं वा॒तैर॑रु॒णैर्या॑सि
शङ्क॑यस्त्वं पू॒षा वि॑धतः पा॒सि नु॒त्मना॑ । आवो॑ राजा॒नम॑ध्वरस्यं रु॒द्रग्ं होता॑रग्ं
सत्य॑यज॒ग्ं रोद॑स्योः । अ॒ग्निं पु॒रात॑नयि॒त्तोर॒चित्ता॒द्धिर॑ण्यरूपमवसे कृणुध्वम् ॥
ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

॥ शान्तिमन्त्रः ॥

॥ ॐ श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ॐ ॥

ॐ सह ना॑ववतु । सह नौ॑ भुनक्तु । सह वी॑र्यं करवावहे । तेज॒स्विना॒वधी॑तमस्तु मा
वि॒द्विषा॑वहे ॥ ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

ॐ यश्छ॒न्द॑सामृष॒भो वि॒श्वरू॑पः । छ॒न्दो॒भ्योऽध्य॑मृता॒थ्सम्ब॑भूव । स मेन्द्रो॑ मे॒धया॑
स्पृ॒णोतु । अ॒मृत॑स्य दे॒वधार॑णो भूयासम् । शरी॑रं मे विच॑र्षणम् । जि॒ह्वा मे मधु॑मत्तमा
। कर्णा॑भ्यां भूरि॑विश्रु॒वम् । ब्रह्म॑णः को॒शोऽसि मे॒धया पि॑हितः । श्रु॒तं मे गो॑पाय । ॐ
शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥ ॐ वाङ्मे मन॑सि प्र॒तिष्ठि॑ता॒ मनो॑ मे वाचि॑ प्र॒तिष्ठि॑तमा॒विरा॒वीर्म
एधि॑ वेदस्य म॒ आणी॑स्थः श्रु॒तं मे मा प्र॑हा॒सीर॒नेना॒धीते॑नाहोरा॒त्रान् स॒न्ध्या॒म्युतं व॑दि॒-
ष्यामि॑ स॒त्यं व॑दिष्यामि॒ तन्मा॑मवतु॒ तद्व॑त्कार॒मव॑त्ववतु॒ माम॑वतु॒ व॑त्कार॒मव॑तु॒ व॑त्कारम् ॥

ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥ ॐ आप्या॑यन्तु ममाङ्गानि वाक्प्राणश्चक्षुः श्रोत्रमथो
बलमिन्द्रियाणि च सर्वाणि । सर्वं ब्रह्मोपनिषदं माऽहं ब्रह्म निराकुर्यां मा मा ब्रह्म
निराकरोदनिराकरणमस्त्वनिराकरणं मेऽस्तु । तदात्मनि निरते य उपनिषत्सु धर्मास्ते
मयि सन्तु ते मयि सन्तु ॥ ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥ ॐ भ॒द्रं कर्णे॑भिः शृणुयाम॑ दे॒वाः
। भ॒द्रं प॑श्येमाक्षभिर्यज॑त्राः । स्थि॒रैरङ्गै॑स्तुष्टुवाग्ं॑संस्तू॒र्भिः । व्य॒शेम॑ दे॒वर्हि॑तं यदायुः ।
स्व॒स्ति न॒ इन्द्रो॑ वृ॒द्धश्र॑वाः । स्व॒स्ति नः॑ पू॒षा वि॒श्ववे॑दाः । स्व॒स्ति न॒स्ताक्ष्यो॑ अरि॒ष्टने॑मिः
। स्व॒स्ति नो॒ बृह॑स्पति॒र्दधा॑तु ॥ ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥ ॐ पूर्ण॑मदः पूर्णमिदं
पूर्ण॑त्पूर्णमुदच्यते । पूर्ण॑स्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥ ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑
॥

Encoded and proofread by Rekha Venkatesh

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted for promotion of any website or individuals or for commercial purpose without permission.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

.. Vedamantramanjari 2 ..
was typeset on April 10, 2015

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com